

Для перегляду електронної колекції книжкових
пам'яток скористайтеся посиланням
odnb.odessa.ua/rarities або QR-кодом.

Рекламно-інформаційне видання до друку підготував
редакційний відділ Одеської національної наукової бібліотеки

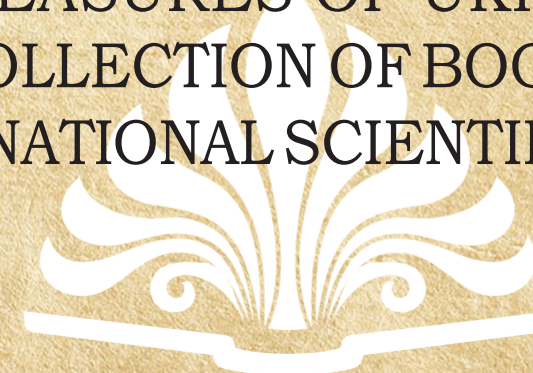
Підписано друку 10.09.2019 р. Тираж 300 прим. Формат 70 x 90 1/16.
Папір крейдяний. Ум.-друк. арк. 0,97. Замовлення № 1006-0784

Видавець — ДП «Державне спеціалізоване видавництво «Мистецтво»,
04050, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 63. Тел. +38 044 483 5773. mystetstvo@ukr.net.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи ДК № 6752 від 13.05.2019.

Виготовлювач — ТОВ «Видавничий дім «АртЕк».
04050, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 63. Тел. 067 440 1137. artek.press@ukr.net. www.artek.press.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи ДК № 4779 від 15.10.2014.

СКАРБИ УКРАЇНИ: ЦИФРОВА КОЛЕКЦІЯ КНИЖКОВИХ ПАМ'ЯТОК У ФОНДІ ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

TREASURES OF UKRAINE: DIGITAL COLLECTION OF BOOK RARITIES IN ODESA NATIONAL SCIENTIFIC LIBRARY

ОДЕСА 2019 ОДЕСА

УДК 09-028.27(477):025.2(477.74-25)ОННБ](085.5)
UDC 09-028.27(477):025.2(477.74-25)ONSL](085.5)

Скарби України: цифрова колекція книжкових пам'яток у фонді Одеської національної наукової бібліотеки / Одес. нац. наук. б-ка ; упоряд. Н. О. Яцун ; ред. Н. Г. Майданюк ; пер. Н. М. Диба. – Київ : Мистецтво, 2019. – 12 с. : іл. – Укр., англ.

Treasures of Ukraine: Digital Collection of Book Rarities in Odesa National Scientific Library/Odesa National Scientific Library; compiler N. O. Yatsun; edition N. H. Maydaniuk; translation N. M. Dyba. – Kyiv: Mystetstvo, 2019.

Упорядник
Н. О. Яцун

Compiler
N. O. Yatsun

Редакційна колегія:
І. О. Бірюкова (голова),
(head) Л. В. Аріупіна,
Н. О. Яцун
Н. Д. Прибега

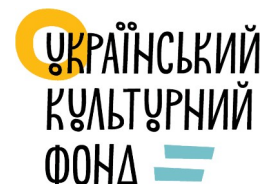
Editorial board:
I. O. Biriukova
L. V. Ariupina,
N. O. Yatsun,
N. D. Prybiega

Редактор
Н. Г. Майданюк

Editor
N. H. Maydaniuk

Переклад англійською
Н. М. Диба

English translation
N. M. Dyba

Видання підготовлене за підтримки Українського культурного фонду. Позиція Українського культурного фонду може не збігатися з думкою автора.

ISBN 978-966-577-278-1

© Одеська національна наукова бібліотека, 2019
© Видавництво «Мистецтво», 2019
© Н. Яцун, упорядкування, фото, 2019
© А. Прибега, дизайн, 2019

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ODESA NATIONAL
SCIENTIFIC LIBRARY

СКАРБИ УКРАЇНИ:
ЦИФРОВА КОЛЕКЦІЯ КНИЖКОВИХ ПАМ'ЯТОК
У ФОНДІ ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ
БІБЛІОТЕКИ

TREASURES OF UKRAINE:
DIGITAL COLLECTION OF BOOK RARITIES
IN ODESA NATIONAL SCIENTIFIC LIBRARY

Київ «Мистецтво»
Mystetstvo Publishers, Kyiv
2019

СКАРБИ УКРАЇНИ

Одеська національна наукова бібліотека, найстаріша публічна книгозбірня України, володіє унікальним понад п'ятимільйонним документним фондом, який формувався упродовж 190 років її діяльності і є невід'ємною складовою культурного надбання нашої держави. Особливу історико-культурну цінність становлять книжкові пам'ятки: рукописні книги, стародруки (інкунабули, палеотипи, видання кириличним, латинським, гражданським шрифтом XV–XVIII ст.), українські видання 1801–1945 рр., іноземні видання 1801–1900 рр., окремі колекції, зокрема бібліофільських та мініатюрних видань, тощо.

Активне оцифрування книжкових пам'яток і створення відповідних цифрових колекцій є одним із найактуальніших сучасних завдань бібліотеки. Ця робота забезпечує збереження та раціональне використання цінних видань, задоволення культурних, освітніх, інформаційних, науково-дослідних та інших потреб суспільства шляхом розширення доступу до національного культурного надбання, що, в свою чергу, сприяє розвитку національної культури та мистецтва, створює сприятливі умови для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості й суспільства, підтримки культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір.

Проект «Скарби України: цифрова колекція книжкових пам'яток у фонді Одеської національної наукової бібліотеки» став черговою перемогою творчої команди одеських бібліотекарів і вже другим проектом, який бібліотека втілює за сприяння Українського культурного фонду. Перший проект – «Старовинна гравюра – національне надбання України», було успішно здійснено у 2018 році, що забезпечило створення електронного ресурсу (odnb.odessa.ua/gravures), який нині надає відкритий доступ до введених фахівцями бібліотеки в науковий обіг гравюр майстрів XVI–XIX ст. з Англії, Італії, Нідерландів, Німеччини, України, Франції, як зберігаються у фонді ОННБ.

На першому етапі реалізації проекту «Скарби України: цифрова колекція книжкових пам'яток у фонді Одеської національної наукової бібліотеки» оцифровано понад 5 тис. сторінок книжкових пам'яток, які підлягають занесенню до Державного реєстру національного культурного надбання, – видань з історії, етнології, філософії, мовознавства, мистецтва, медицини, сільського господарства, художніх творів українських письменників та ін. Це – книги українською мовою 1801–1922 рр., які випущені у світ на будь-якій території, та книги іншими мовами, надруковані на території сучасної України протягом 1801–1860 рр.

Проект представляє широкому загалу книжкові скарби, що дають можливість познайомитися з історією, літературою, науковими досягненнями України та інших держав, помилуватися зразками книжкового мистецтва, здійснити подорож у часі та побачити світ очима попередніх поколінь.

Цифрова бібліотека книжкових пам'яток з фондів ОННБ (odnb.odessa.ua/rarities) надасть можливість ознайомитися з повним текстом видання, дізнатися про його особливості, здійснити інформаційний пошук у масиві документів тощо. Враховуючи сталість проекту, цифрова бібліотека буде постійно поповнюватися новими виданнями, які визначені «Порядком відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань до Державного реєстру національного культурного надбання».

Переконані, що цей проект стане потужним імпульсом для подальшого вивчення книжкових пам'яток, які зберігаються у фондах бібліотек України, сприятиме активізації науково-дослідної та культурно-просвітницької роботи науковців, фахівців бібліотек, ефективно слугуватиме гідній репрезентації культурної спадщини України у світовому інформаційному просторі.

TREASURES OF UKRAINE

Odesa National Scientific Library, the oldest public library in Ukraine, has a unique over five million documents collection, which was formed during 190 years of its activity and is an integral part of our country's cultural heritage. Book rarities are of particular historical and cultural value: manuscripts, old print books (incunabula, paleotypes, editions in Cyrillic, Latin, Russian script of the XV–XVIII centuries), Ukrainian publications of 1801–1945, foreign publications of 1801–1900; separate individual collections, including bibliophile and miniature books, etc.

Active digitizing of book rarities and creation of relevant digital collections is one of the most important statutory tasks of the Library. This work ensures the preservation and rational use of valuable publications, meeting cultural, educational, informational, research and other needs of society by enhancing access to national cultural heritage, which in turn promotes the development of national culture and art, creates favorable conditions for intellectual and spiritual potential growth in society. Digital collections support cultural diversity and integration of Ukrainian culture into global cultural space.

"Treasures of Ukraine: Digital Collection of Book Rarities in Odesa National Scientific Library" became another achievement for the creative team of Odesa librarians. It is the second project implemented by the library under support of Ukrainian Cultural Foundation. The first project "The Old Engravings – Ukrainian National Heritage" was successfully implemented in 2018, which allowed the creation of e-resource (odnb.odessa.ua/gravures). Now it provides scientific circulation of images of engravings of XVI–XIX centuries Masters from England, Italy, the Netherlands, Germany, Ukraine, France, that are now stored in Library collection.

At the first stage of the project "Treasures of Ukraine: Digital Collection of Book Rarities in Odesa National Scientific Library", more than five thousand pages of rare books are expected to be digitized and registered in the National Register of National Cultural Heritage – publications on history, ethnology, philosophy, linguistics, art, medicine, agriculture, fiction of Ukrainian writers etc. These are books in Ukrainian edited during 1801–1922, regardless of the territory in which they were printed, and books in other languages published in the terrain of modern Ukraine during 1801–1860.

The project presents book treasures to general public, giving an opportunity to learn history, literature, scientific achievements of Ukraine and other countries, cherish examples of book art, make a trip in time and witness the world through the eyes of previous generations.

Digital library of rare books from ONSL collections (odnb.odessa.ua/rarities) will give everyone an opportunity to see the full text of every copy, to find out about its peculiar properties, to search by parameters in an array of entries and more. Taking into consideration the sustainable approach of the project, the e-library will be constantly updated with new copies, which are defined in the "Procedure for Selection of Manuscripts, Rare and Valuable Publications in the National Register of National Cultural Heritage".

We are convinced that this project will be a powerful impulse for further study of rare book stored in library collections of Ukraine. It will help to intensify the research and cultural and educational work of scientists, library professionals, and will effectively serve a decent representation of the cultural heritage of Ukraine in the world.

Біблія. – Острог : Вид. І. Федоров. Друк. К. К. Острозького, 1581. – [628] арк. : іл. Острозька Біблія – перше повне видання всіх книг Св. Письма церковнослов'янською мовою, здійснене заходами князя Костянтина Острозького і підготовлене об'єднанням вчених при Острозькій школі. Книга надрукована першим українським друкарем Іваном Федоровим (бл. 1510–1583) на папері з філігранями Буської папірні і має 628 аркушів з численними заставками, кінцівками та ініціалами. Біблія містить, окрім канонічного біблійного тексту, передмову від імені Костянтина Острозького, ще одну передмову й два вірші ректора Острозької академії Герасима Смотрицького та коротку післямову Івана Федорова.

Острозька Біблія відіграла важливу роль у боротьбі проти наступу католицької церкви на православ'я. Тут зібрано церковнослов'янські та грецькі списки з монастирів усього православного Сходу. Редакційно-перекладацька робота над книгою свідчить про високу мовну культуру в Україні в кінці XVI ст.

Фахівці вважають, що Острозька Біблія була надрукована великим, як на той час, тиражем – 1500–2000 примірників. На сьогодні відомо понад 250 збережених примірників пам'ятки, зокрема й у фонді Одеської національної наукової бібліотеки.

Bible. – Ostroh : Ed. by I. Fedorov. Print. House K. K. Ostrozky, 1581. – [628] sheet. : il. Ostrih Bible is the first full Church Slavonic edition of all books of the Holy Scriptures, made by Prince Constantine Ostrozky and prepared by a circle of scholars of the Ostrih School. The book was printed by the first Ukrainian printer Ivan Fedorov (circa 1510–1583), on paper with Busk paper with filigree, and has 628 sheets with numerous headpieces, initials and tailpieces. In addition to the canonical biblical text, the Bible contains a preface on behalf of Kostiantyn Ostrozky, another preface and two verses by the rector of the Ostrih Academy, Herasym Smotrytsky, and a postscript by Ivan Fedorov.

Ostrih Bible played an important role in the fight against the Catholic Church's advance on Orthodoxy. The Church Slavonic and Greek lists from monasteries throughout the Orthodox East are collected here. The editorial and translation work of the book proves the high linguistic culture in Ukraine at the end of the sixteenth century.

Experts believe that Ostrih Bible was printed with a large, at that time, circulation of 1500–2000 copies. To date, more than 250 preserved copies of this book rarities are known, including one from Odesa National Scientific Library collection.

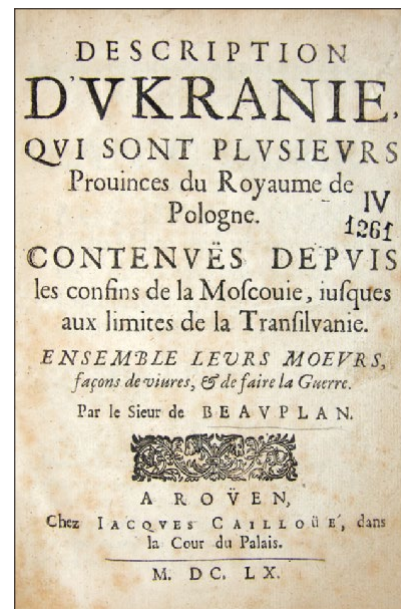

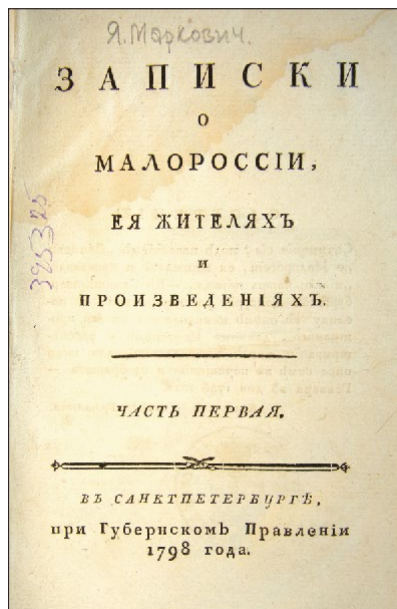
Beauplan, Guillaume Le Vasseur de. Description d'Ukraine, qui sont plusieurs provinces du Royaume de Pologne. Contenuës depuis les confins de la Moscovie, iusques aux limites de la Transilvanie. Ensemble leurs moeurs, façons de viures, et de faire la Guerre / par le Sieur de Beauplan. – A Roüen : Chez Jacques Caillouë, 1660. – [6], 112 p., [2] planches pl. : ill.

Книга французького військового інженера і відомого картографа Гійома Левассера де Боплана (1595?–1685?) «Опис України, кількох провінцій Королівства Польського, що тягнуться від кордонів Московії до границь Трансильванії, разом з їхніми звичаями, способом життя і ведення воєн» – цінне історичне джерело для вивчення України XVII ст. Книга містить унікальні географічні й економічні свідчення автора про Україну, становище й побут селян та козаків, морські походи запорожців, детальний опис дніпровських порогів. «Опис», який відкрив Україну для західноєвропейського читача, залишався протягом тривалого часу цінним джерелом інформації про Україну та її народ. Це видання викликало велику зацікавленість у Європі та було перекладене на ряд мов: англійську (1704), німецьку (1780), польську (1822), російську (1832). Перший український переклад з'явився лише у 1981 р.

Beauplan, Guillaume Le Vasseur de. Description d'Ukraine, qui sont plusieurs provinces du Royaume de Pologne. Contenuës depuis les confins de la Moscovie, iusques aux limites de la Transilvanie. Ensemble leurs moeurs, façons de viures, et de faire la Guerre / par le Sieur de Beauplan. – A Roüen : Chez Jacques Caillouë, 1660. – [6], 112 p., [2] planches pl. : ill.

A book by French army engineer and famous cartographer Guillaume Le Vasseur de Beauplan (1595?–1685?) "A description of Ukraine, containing several provinces of the Kingdom of Poland, lying between the confines of Moscovia, and the borders of Transylvania. Together with their customs, manner of life, and how they manage their wars." It is a valuable source for the study of Ukraine in the XVII century. The book contains unique geographical and economic testimonies of the author about Ukraine, ways and life of peasants and Cossacks, sea trips of the Cossacks, a detailed description of the Dnieper overfalls. The "Description", which opened Ukraine to a Western European reader, has remained for a long time a valuable source of information about Ukraine and its people. This publication was of great interest in Europe and has been translated into several languages: English (1704), German (1780), Polish (1822), Russian (1832). The first Ukrainian translation appeared only in 1981.

Маркович Я. М. Записки о Малороссии, ее жителях и произведениях / Яков Маркович. – СПб. : При Губернском правлении, 1798.

Ч. 1. – [8], 98, [5] с.

Маркович Яків Михайлович (1776–1804) – український історик, етнограф і фольклорист. У 1798 р. вийшла у світ перша частина його фундаментальної роботи «Записки о Малороссии, ее жителях и произведениях», яка мала значний вплив на розвиток національної свідомості українського населення. У роботі містяться відомості про побут, фольклор, господарство, державно-політичний устрій Гетьманщини, природу та історію України. Ця книга повинна була стати початком історико-географічного опису України, але робота залишилася незавершеною.

На окремому аркуші – посвята від автора Дмитру Прокоповичу Трошинському (1749–1829), державному діячеві, відомому українському меценату й українофілу.

Markovych Ya. M. Notes on Little Russia, Its Inhabitants and Works / Yakov Markovych. – St. Petersburg. : Under the Provincial Government, 1798.

Part 1. – [8], 98, [5] p.

Markovych Yakiv Mykhailovych (1776–1804) – Ukrainian historian, ethnographer and folklorist. In 1798, the first part of his fundamental work, “Notes on Little Russia, Its Inhabitants and Works”, was published, which had a significant impact on the development of national consciousness of Ukrainian population. The work contains information about life, folklore, economy, state and political structure of the Hetmanate, nature and history of Ukraine. This book was supposed to be the beginning of a historical and geographical description of Ukraine, but the work remained incomplete.

On a separate sheet is a dedication from the author to Dmytro Prokopovych Troshchynsky (1749–1829), a statesman, and a well-known Ukrainian philanthropist and Ukrainophile.

Маруся : казка. – Одесса : Гор. тип., 1834. – 32 с.

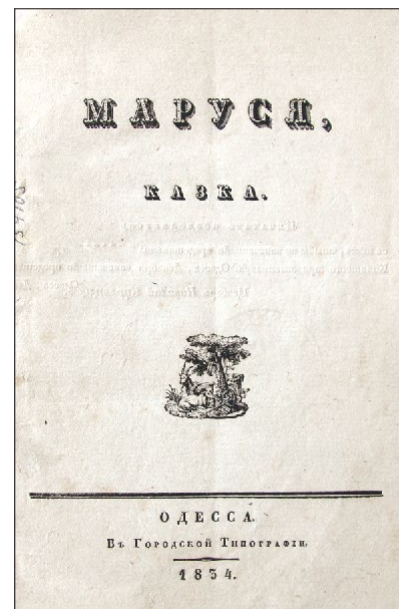
«Маруся», написана невідомим автором, була першою українською книжкою, що вийшла в Одесі. Про ймовірне авторство учня Рішельєвського ліцею Платона Якимовича Лукашевича йдеться у статті: Музичка А. А. Маруся, казка. Одесса, 1834 // Записки іст.-філол. відділу / Укр. акад. наук. Київ, 1927. Кн. 13–14. С. 83–96.

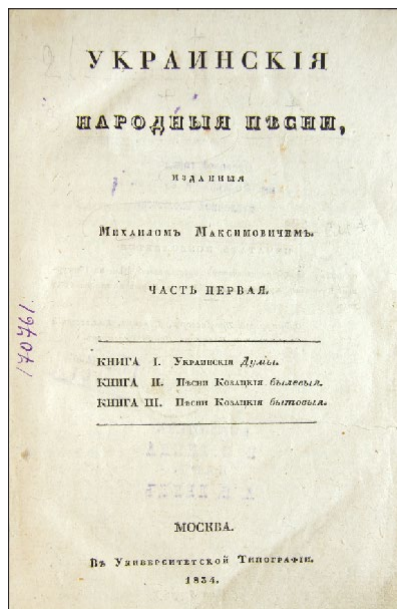
Видана «Маруся» була в першій одеській міській друкарні, яка була заснована у 1814 р. Книга є бібліографічною рідкістю та має історико-культурну та музейну цінність.

Marusia : a fairy tale. – Odessa : City print., 1834. – 32 p.

Marusia, written by an unknown author, was the first Ukrainian book published in Odessa. There is a mention about a possible authorship of a student of Richelieu Lyceum Platon Yakymovych Lukashevych in the article: Muzychka A.A. Marusia, a fairy tale. Odessa, 1834 // Notes of a hist.-philol. department / Ukr. academy of sciences, Kyiv, 1927. Book 13–14. P. 83–96.

"Marusia" was published in the first Odesa city printing house, which was founded in 1814. The book has a historical, cultural and museum value. Bibliographic rarity.

Украинские народные песни / изд. Михаилом Максимовичем. – Москва : Унив. тип., 1834.

Ч. 1, кн. 1–3 : Украинские думы. Песни козацкие былевые. Песни козацкие бытовые. – XI, [1], 180 с.

Збірник українських народних пісень упорядкував український вчений-енциклопедист, історик, філолог, етнограф і природознавець Михайло Олександрович Максимович (1804–1873). Видання складається з трьох книг, які представляють певну жанрово-тематичну групу історичної козацької пісенності: українські думи, пісні билинні та побутові.

Примірник Одеської національної наукової бібліотеки – з приватної колекції Миколи Івановича Ленца (1830–1905), краєзнавця, педагога та колекціонера, яку передала нашій бібліотеці його дружина Аделаїда Іванівна, про що свідчить печатка на звороті титульного аркуша. Книга є бібліографічною рідкістю та має наукову й історико-культурну цінність.

Ukrainian Folk Songs / ed. Mikhail Maksimovich. – Moscow Univ. Print. House, 1834.

Part 1, Book. 1–3 : Ukrainian Dumas. Remembrance Cossack Songs. Cossack Domestic Songs. – XI, [1], 180 p.

A Ukrainian scientist-encyclopedist, historian, philologist, ethnographer and natural scientist Mykhailo Maksymovych (1804–1873) edited Ukrainian folk songs collection. The publication consists of three books that represent a specific genre-thematic group of historical Cossack songs: Ukrainian Dumas, remembrance and domestic songs.

A copy of Odesa National Library is from the private collection of Mykola Ivanovych Lentz (1830–1905), a local historian, teacher and bibliophile. It was donated to our library by his wife Adelaide Ivanivna, as evidenced by the stamp on the back of the cover sheet. The book has scientific, historical and cultural value. Bibliographic rarity.

Піскунов Ф. Словниця української (або югової-руської) мови : праця Фортуната Піскунова. – [Одеса] : Вид. одес. книгопродавця Е. П. Распопова, 1873. – [5], IV, [1], 152 с.

Це перша українська лексикографічна робота, що з'явилася після Валуєвського циркуляра 1863 р. На початку книги надруковано українську абетку, яка, певна річ, відрізняється від російської. До словника, у реєстрі якого близько 8000 слів, автор включив передмову та 12 додатків. Перший додаток – «Національні імена українців», другий – «Національні імена українок», в інших додатках – уривки з пісень і віршів.

Словник виданий одеським книгопродавцем Е. П. Распоповим. Так одесити з притаманним їм гумором відзначили десятиріччя Валуєвського циркуляра, який твердив, ніби української мови не було і бути не може. Факт видання словника був незаперечним аргументом існування української мови.

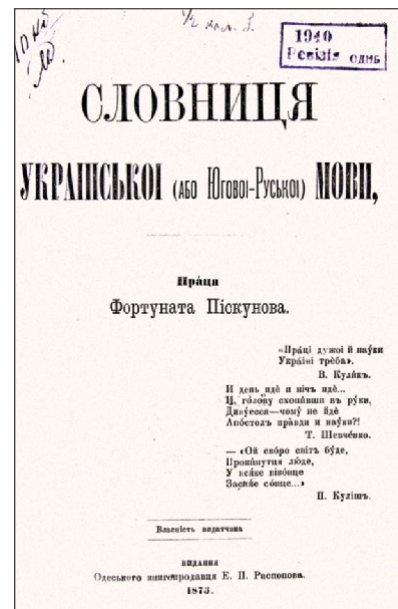
Книга є бібліографічною рідкістю та має наукову й історико-культурну цінність.

Piskunov F. Dictionary of the Ukrainian (or South-Russian) language: the work of Fortunat Piskunov. – [Odesa] : Publ. Odesa bookseller E. P. Raspopov, 1873. – [5], IV, [1], 152 p.

This is the first Ukrainian lexicographic work that appeared after the Valuev Circular in 1863. At the beginning of the book there is a Ukrainian alphabet which of course differs from Russian. The dictionary has about 8,000 words in the register, and the author also included a preface and 12 supplements in it. The first supplement – "National Ukrainian Male Names", the second – "National Ukrainian Female Names", in other supplements – fragments of songs and poems.

The dictionary was published by Odesa bookseller E. P. Raspopov. In this way residents of Odesa, with their inherent humor, celebrated a ten-year anniversary of Valuev Circular, which stated that there was no Ukrainian language and it could not be. The fact of the dictionary publication was undeniable argument of existence of the Ukrainian language.

The book has a scientific, historical and cultural value. Bibliographic rarity.

Нива : український літературний збірник. – Одеса : Типо-литограф. Е. Ф. Фесенко, 1885. – [2], 205, [2] с.

Після Валуєвського циркуляра (1863) та Емського указу (1876), які фактично заборонили українське письменство, літературне мовчання перервалося в 1885 р., коли в Одесі вийшов друком альманах «Нива», що став помітним явищем в українському літературному житті. Збірник був виданий письменниками та громадськими діячами М. П. Боровським і Д. В. Марковичем за ініціативою Одеської громади (літературно-політичне угруповання кінця XIX ст.). Є. І. Фесенко, в друкарні якого «Нива» побачила світ, виписав для неї спеціальний шрифт із Санкт-Петербурга. В альманасі взяли участь М. П. Старицький, І. С. Нечуй-Левицький, П. І. Ніщинський, Б. Д. Грінченко, Дніпрова Чайка та ін. До збірника увійшло 25 творів, а також фольклорні матеріали, зібрані на Одещині.

Вихід цього видання став яскравим прикладом того, що можуть зробити окремі ентузіасти для розвитку української мови, літератури й культури у своєму регіоні.

Тираж «Ниви» у 2000 примірників швидко розійшовся. Примірник Одеської національної наукової бібліотеки зберігався раніше у фонді Одеської української національної книгозбірні та Української державної бібліотеки імені Т. Шевченка, про що свідчать печатки на титульному аркуші видання.

Nyva : Ukrainian literary collection. – Odesa : Print.-Lithogr. E. F. Fesenko, 1885. – [2], 205, [2] p.

After Valuev Circular (1863) and Ems Ukaz (1876) which practically banned Ukrainian writing, literary silence was interrupted in 1885, when almanac "Nyva" was published in Odesa, which became a notable phenomenon in Ukrainian literary life.

The collection was published by writers and public figures M. P. Borovsky and D. V. Markovych by the initiative of Odesa Community, literary and political group of the late nineteenth century. Y. I. Fesenko, in the printing house of which "Nyva" appeared, ordered for it a special font in St. Petersburg. M. P. Starytsky, I. S. Nechui-Levytsky, P. I. Nishchynsky, B. D. Hrinchenko, Dniprova Chaika and others took part in the almanac. The collection included 25 works and also folklore materials collected in Odesa region.

The appearance of this publication has become a vivid example of what individual enthusiasts can make for development of Ukrainian language, literature and culture in their region.

The circulation of 2000 copies of "Nyva" was quickly out of print. A copy of Odesa National Scientific Library belonged to the collection of Odesa National Ukrainian Library and previously to Ukrainian State T. Shevchenko Library, as evidenced by the seals on the title page of the publication.

Барвінський О. Г. Ілюстрована історія Русі від найдавніших до нинішніх часів : з двома історичними картами Русі і 40 ілюстраціями / після руських і чужих істориків написав Олександр Барвінський. – Львів : Коштом і заходом Т-ва «Просвіта». Друк. Т-ва ім. Шевченка. Під зарядом К. Беднарського, 1890. – 282, V с. : іл., портр., карти.

У 1888 р. товариство «Просвіта» оголосило конкурс на написання популярної історії України. За працю взявся український громадсько-політичний діяч, історик, педагог Олександр Григорович Барвінський (1847–1926). 28 серпня 1890 р. на зборах товариства «Просвіта» в Коломиї він представив «Ілюстровану історію Русі від найдавніших часів до нинішніх днів після руських і чужих істориків».

Ця найкраща популярна праця О. Барвінського вийшла у світ восени 1890 р. Вона містить багатий ілюстративний матеріал, а також портрети видатних українських політичних і культурних діячів. У своїй роботі О. Барвінський на противагу москвофільській історичній концепції вказує на відмінності у розвитку українського і російського народів.

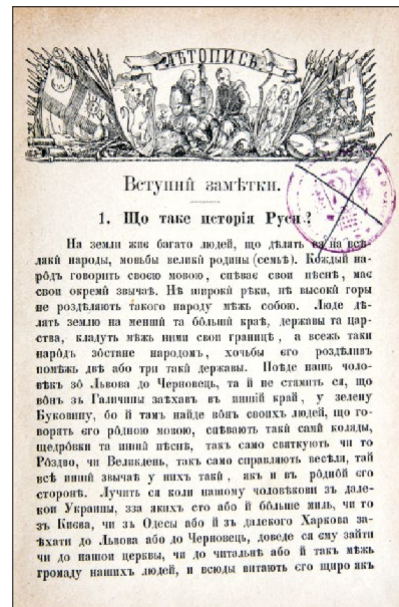
Примірник Одеської національної наукової бібліотеки раніше зберігався у приватній колекції М. Ф. Комарова (1844–1913), відомого українського бібліографа, етнографа, громадського діяча, про що свідчить власницька печатка на обкладинці та титульному аркуші.

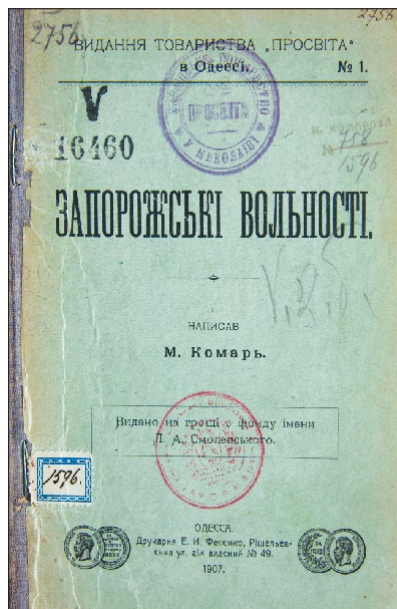
Barvinsky O. H. The illustrated history of Rus from ancient times to present days: with two historical maps of Rus and 40 illustrations / Oleksander Barvinsky wrote after the Russian and foreign historians. – Lviv: At the cost and means of society "Prosvita". Print. Society of Shevchenko. Under the charge of K. Bednarsky, 1890. – 282, V c. : ill., portrait, maps.

In 1888 the society "Prosvita" announced a contest for a writing of a popular history of Ukraine. Oleksander Hryhorovych Barvinsky (1847–1926), the Ukrainian socio-political activist, historian, teacher, took this work. On 28th of August in 1890, at the meeting of the society "Prosvita" in Kolomyia, he presented "The illustrated history of Rus from ancient times to present days after Russian and foreign historians".

This best and popular work of O. Barvinsky appeared in autumn of 1890. It contains a rich illustrative material and also portraits of famous Ukrainian political and cultural activists. In his work O. Barvinsky, in contrast to moscowphile historical conception, pointed to the differences in the development of the Ukrainian and Russian people.

A copy of Odesa National Scientific Library was previously kept in the private collection of M. F. Komarov (1844–1913), a well-known Ukrainian bibliographer, ethnographer, public figure, as evidenced by the owner's stamp on the cover and on the title page.

Комаров М. Ф. Про запорожські вольності / написав М. Комарь [псевд.]. – Одесса : Видано на гроші з фонду ім. Л. А. Смоленського. Друк. Е. И. Фесенко, 1907. – 40 с. – (Вид. Т-ва «Просвіта» в Одесі ; № 1).

Для видання книжок історичного змісту одеська «Просвіта» створила фонд імені Леоніда Смоленського (1844–1905), педагога, одного із засновників і керівників Одеської громади. Саме історичний нарис «Про запорожські вольності» став першою книжкою, виданою товариством. За дозвіл на видання цього нарису автор витримав важку битву з цензурою.

Одна з граней творчості М. Ф. Комарова (1844–1913), відомого українського бібліографа, етнографа, громадського діяча, – популяризація знань з історичної минувшини України. У своїй праці автор головним чином спирається на дослідження авторитетних знавців історії Запоріжжя та Півдня України – А. О. Скальковського, Д. І. Яворницького та Д. І. Багалія, в яких зібраний вагомий матеріал, присвячений життю і побуту запорожців.

Примірник Одеської національної наукової бібліотеки зберігався у приватній бібліотеці автора видання, про що свідчить власницька печатка на обкладинці та титульному аркуші.

Komarov M. F. About Zaporizhzhya liberty / written by M. Komar [pseud.]. – Odesa : published on money from the fund of L. A. Smolenskyi. Print. E. I. Fesenko, 1907. – 40 p. – (Printing house of company "Prosvita" in Odessa, No. 1).

For publication of books of historical content Odesa "Prosvita" created a foundation named after Leonid Smolenskyi (1844–1905), educator, one of founders and curators of Odesa "Prosvita". The historical essay "About Zaporizhzhya Liberty" was the first book published by the company. The author withstood a difficult battle with censorship to get a permission for publishing of this essay.

One of the edges of a work of Komarov (1844–1913), a famous Ukrainian ethnographer, bibliographer, public figure, – is the popularization of knowledge from the historical past of Ukraine. In his work the author mainly relies on the researches of authoritative experts of the history of Zaporizhzhya and the South of Ukraine – A. O. Skalkovsky, D. I. Yavornytsky and D. I. Bahalii, in which there are a lot of significant material dedicated to life and living conditions of inhabitants of Zaporizhzhya.

A copy of Odesa National Scientific Library was kept in a private library of the author of publication, as evidenced by a seal on the cover and title page.

Український співаник : 100 пісень з нотами / улаштував Б. Арсень [А. Я. Баккалінський]. – Одесса : Тип. и Хромолит. Е. И. Фесенко, 1904.

Вип. 4. – 132, III с.

Укладач збірника – Б. Арсень. Це псевдонім українського поета і фольклориста Арсена Якимовича Баккалінського (1880–1921). Обкладинка виконана видатним українським художником Амвросієм Андрійовичем Ждахою-Смаглієм. Книжку видано коштом відомої одеської друкарні Є. І. Фесенка. У виданні зібрано 103 українські народні пісні.

Примірник Одеської національної наукової бібліотеки раніше зберігався у приватній колекції Михайла Комарова (1844–1913), відомого українського бібліографа, етнографа, громадського діяча, про що свідчить власницька печатка на обкладинці та титульному аркуші.

Ukrainian songbook : 100 songs with notes / arranged by B. Arsen [A. Y. Bakkalinsky]. – Odessa : Typ. and Chromolite. E. I. Fesenko, 1904.

Edition 4. – 132, III p.

The compiler of the collection is B. Arsen, this is a pen name of Ukrainian poet and folklorist Arsen Yakymovych Bakkalinsky (1880–1921). The cover of the work of an outstanding Ukrainian artist Amvrosii Andriiovych Zhdakhy-Smahlii. The book was published on means of the famous Odesa printing house of E. I. Fesenko. The collection contains 103 Ukrainian folk songs.

A copy of Odesa National Scientific Library was previously kept in the private collection of M. F. Komarov (1844– 1913), a well-known Ukrainian bibliographer, ethnographer, public figure, as evidenced by the owner's stamp on the cover and on the title page.

